

Zorgprogramma NAH

Zo helpen wij
mensen verder

's Heeren Loo wil de zorg aan mensen met een beperking optimaliseren. Daarom werkt 's Heeren Loo met zorgprogramma's waarin we aangeven wat we belangrijk vinden in de zorg en hoe we dit met begeleiding en behandeling vormgeven. Naast een zorgprogramma basis zijn er ook zorgprogramma's voor specifieke cliëntgroepen met een vergelijkbare en intensieve hulpvraag. Dit is de samenvatting van het zorgprogramma voor mensen NAH.

Mensen met NAH

NAH staat voor niet aangeboren hersenletsel. We maken onderscheid tussen traumatisch en niet-traumatisch hersenletsel. Traumatisch hersenletsel ontstaat door 'geweld of kracht van buitenaf', zoals een val, een ongeval of mishandeling. Niet-traumatisch hersenletsel ontstaat van binnenuit, door een aandoening of een ziekte, zoals een beroerte, een hersentumor, hersenontsteking, zuurstofgebrek door een hartstilstand of bijna-verdrinking. Daarnaast kan bij NAH onderscheid worden gemaakt tussen plaatselijk (focaal) letsel en diffuus hersenletsel (verspreid over het brein).

Een belangrijk kenmerk van NAH is de onomkeerbare 'breuk in de levenslijn'. Het levenspatroon, de relaties, het werk, de hobby's en de verwachtingen voor de toekomst die mensen vóór het hersenletsel hadden, kunnen in één klap in duigen vallen of in een ander daglicht komen te staan. Dagelijkse activiteiten en participatie in de maatschappij lukt niet meer als voorheen.

Mensen met NAH vormen een zeer diverse doelgroep met een breed scala aan zorgvragen. Ze kunnen daarnaast ook een andere beperking hebben, zoals een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking.

Uitgangspunten voor goede zorg

Onze visie op zorg is vertaald in vijf uitgangspunten voor goede zorg:

1) Sluit aan bij menselijke behoeften

Goede zorg betekent dat we rekening houden met de behoeften, ontwikkelingsmogelijkheden en voorkeuren van de persoon met NAH. Maar ook met zijn kwetsbaarheden en beperkingen. Deze behoeften kunnen bij mensen met NAH onderling sterk verschillen en variëren, afhankelijk van

stemming, leeftijd, energieniveau, mate van zelfstandigheid en belastbaarheid. Hier is een persoonsgerichte benadering voor nodig, waarbij ook rekening gehouden wordt met het leven vóór het hersenletsel.

2) Is in verbinding met anderen

Het is belangrijk om oog te hebben voor het netwerk van mensen met NAH. Het netwerk van de cliënt heeft, net als de persoon zelf, te maken met verlies. Ook verwanten en belangrijke anderen in het netwerk moeten het verlies verwerken, zich aanpassen aan de nieuwe situatie en gaan zoeken naar een nieuw evenwicht. Als verwanten overbelast raken, heeft dit negatieve gevolgen voor de persoon met NAH. De zwaarte van de gevolgen voor verwanten vooral te maken met persoonlijkheids-, gedrags- en cognitieve problemen. En veel minder met de ernst van het hersenletsel.

3) Draagt bij aan zelfontplooiing

Goede zorg betekent dat we cliënten helpen om zich te ontwikkelen en te ontplooiën. Om iemand met NAH nieuwe vaardigheden te leren, is het belangrijk om dit op een begrijpelijke manier te doen. Dat betekent bijvoorbeeld dat de informatie wordt aangeboden op een moment dat de cliënt alert is en er weinig afleiding is.

4) Is zo gewoon als mogelijk

We helpen cliënten om een zo gewoon mogelijk leven te leiden. Dit doen we zoveel mogelijk samen met de mensen uit hun netwerk. Cliënten met NAH kunnen vaak werken en onderwijs volgen. Wij zoeken samen met de cliënt naar een manier om de daginvulling zo zinvol en plezierig mogelijk te maken. Werk is daar een belangrijk onderdeel van. Het kan een uitdaging zijn om daginvulling te vinden die aansluit bij de interesses en de huidige mogelijkheden van de persoon.

5) **Stimuleert eigen regie en zeggenschap**

'Eigen regie' betekent dat mensen hun leven kunnen leiden zoals zij dat willen. We scheppen de voorwaarden om eigen regie en zeggenschap te ervaren. Het stimuleren van eigen regie kan een zoektocht zijn bij mensen met NAH.

Soms is er sprake van uitgebreid hersenletsel of complexe (gedrags)problematiek.

Om de veiligheid van cliënten en medewerkers te waarborgen, kan het dan nodig zijn om onvrijwillige zorg in te zetten, bijvoorbeeld in het geval van ernstige (risicovolle) ontremming.

Samen vormgeven aan zorg

Er zijn veel professionals betrokken bij de zorg voor mensen met NAH. Omdat NAH een complex ziektebeeld is, zijn er diverse aangrijpingspunten voor behandeling door verschillende disciplines. Dit vraagt om samenwerking tussen wonen, werken, naasten, de arts (huisarts, arts VG of revalidatiearts), paramedische dienst en gedragswetenschapper of een andere partner in de keten waarmee men samenwerkt. Ook moet het multidisciplinaire team bijgeschoold zijn in NAH. Mensen met NAH hebben een beperkte belastbaarheid. Het is daarom belangrijk om behandeling in fases aan te bieden en om prioriteiten te stellen, samen met de cliënt en zijn verwanten.

Zorg kan zich richten op ondersteuning in de leefomgeving, op methodische behandeling en begeleiding en op specialistische behandeling.

Ondersteuning in de leefomgeving

De leefomgeving is de omgeving waar de cliënt woont, werkt, onderwijs volgt of waar hij zijn vrije tijd doorbrengt. In de leefomgeving is aandacht voor:

1) **Steun en responsiviteit**

De begeleidingsstijl moet aansluiten bij wat een cliënt fysiek en cognitief kan en aankan. Daarbij moet vooral gelet worden op signalen van overvraging. Ook is het belangrijk om rekening te houden met het leven vóór het hersenletsel.

2) **Groei en ontwikkeling**

Ondanks ernstige geheugenproblemen, kunnen cliënten nog steeds praktische vaardigheden aanleren. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van 'Foutloos Leren'.

3) **Een dagelijks ritme**

Mensen met NAH hebben vaak baat bij een vaste en voorspelbare structuur van de dag, omdat zij dan minder hoeven na te denken over het verloop van hun dag. Een vast dagritme kan de client houvast bieden en spanning verminderen.

4) **Sfeer in de leefomgeving en onderlinge interacties**

De sfeer en de mate van interactie in de leefomgeving kan sterk variëren op locaties waar mensen met NAH wonen of werken. Dit is afhankelijk van de belastbaarheid, de behoefte aan contact en de medebewoners van de cliënt.

5) **Overige aandachtspunten**

Hersenletsel herstelt nooit volledig. Het is belangrijk om de omgeving van de cliënt zo in te richten dat hij zo min mogelijk last heeft van de gevolgen van het hersenletsel.

Hierdoor kan hij meer energie overhouden voor activiteiten die hij leuk vindt.

Methodische behandeling en begeleiding

In de begeleiding van mensen met NAH worden verschillende begeleidings- en behandelmethodieken gebruikt. De keuze voor een specifieke methodiek hangt af van de complexiteit en aard van het hersenletsel. Hooi op je Vork of Triple-C komen veel voor op locaties waar NAH zorg wordt geboden.

Specialistische behandeling

Bij mensen met NAH worden verschillende vormen van specialistische behandeling ingezet zoals diagnostisch onderzoek, pedagogische en psychologische behandeling en (para)medische behandeling.

Organisatie van zorg

Om de zorg samen vorm te geven volgens onze uitgangspunten hebben we als organisatie aandacht voor:

Individuele zorgafspraken

Iedere cliënt van 's Heeren Loo heeft een plan waarin de afspraken over de zorg vastliggen. Doelen kunnen gericht zijn op herstel van vaardigheden, stabilisatie of ontwikkeling. Bijv. Wanneer een cliënt ergens nieuw komt wonen, is het belangrijk om te bespreken in welk tempo dagbesteding opgebouwd kan worden.

Een passende context voor iedere cliënt

Als een cliënt met NAH op zoek is naar een woon- of werkplek, is het van belang om te kijken of de cliënt een specifieke NAH locatie nodig heeft. Bij 's Heeren Loo zijn een aantal woningen specifiek ingericht voor volwassen cliënten met NAH. Als er geen NAH specifieke groep beschikbaar is, kan iemand soms in een gemengde groep wonen.

Samenwerken aan goede zorg

In de zorg voor mensen met NAH is aandacht voor alle domeinen van het leven die voor de cliënt van belang zijn. Cliënten hebben daardoor te maken met verschillende professionals vanuit verschillende disciplines. Ook is er samenwerking met andere zorgorganisaties of instanties.

Vakbekwame medewerkers

Medewerkers die zorg bieden aan mensen met NAH, hebben specifieke competenties nodig. 's Heeren Loo heeft hier een leerlijn NAH voor ontwikkeld.

Passende ondersteuningsstructuur voor medewerkers

Het is van belang dat managers en behandelaren aandacht hebben voor de fysieke en emotionele gezondheid van medewerkers die werken met mensen met NAH. Het is ook belangrijk dat medewerkers zich veilig voelen.

Meer weten?

Voor medewerkers van 's Heeren Loo staat meer informatie op de [Community NAH](#). Andere geïnteresseerden kunnen een kijkje nemen op de website van het [Expertisecentrum NAH](#).